

## การเจรจาระหว่างตุนิเซียและ IMF: ความพยายามฟื้นฟูเศรษฐกิจท่ามกลางความท้าทายทางการคลัง



ในช่วงปี 2568-2569 ตุนิเซียกำลังเผชิญกับความท้าทายทางเศรษฐกิจครั้งสำคัญ โดยรัฐบาลต้องรับมือกับปัญหาหนี้สาธารณะที่อยู่ในระดับสูง อัตราเงินเฟ้อที่ส่งผลกระทบต่อค่าครองชีพของประชาชน และการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ยังไม่ฟื้นตัวได้เต็มที่หลังจากผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจโลก การระบาดของโควิด-19 และความไม่แน่นอนทางการเมืองภายในประเทศ ด้วยเหตุนี้ รัฐบาลตุนิเซียจึงได้เดินทางเจรจากับกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund: IMF) เพื่อหาแนวทางการสนับสนุนทางการเงินและดำเนินมาตรการปฏิรูปเศรษฐกิจที่จำเป็นต่อการสร้างเสถียรภาพในระยะยาว

จากรายงานล่าสุดของ IMF เกี่ยวกับแนวโน้มเศรษฐกิจในภูมิภาคตะวันออกกลางและแอฟริกาเหนือ หรือ MENA คาดการณ์ว่าเศรษฐกิจของตุนิเซียในปีนี้ (2569) จะขยายตัวประมาณ 2.1% ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับเป้าหมายของรัฐบาลตุนิเซียที่ตั้งเป้าไว้ที่ 3.3% การคาดการณ์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความกังวลของ IMF ต่อปัจจัยเสี่ยงหลายประการที่อาจส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศ ไม่ว่าจะเป็นความผันผวนของเศรษฐกิจโลก ราคาพลังงานในตลาดโลกที่ยังมีความไม่แน่นอน รวมถึงสถานการณ์ความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์ในภูมิภาคตะวันออกกลางที่อาจส่งผลกระทบต่อการค้าและต้นทุนการนำเข้าสินค้าของตุนิเซีย

ปัญหาสำคัญที่ตุนิเซียกำลังเผชิญ คือ ภาระหนี้สาธารณะที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วงหลายปีที่ผ่านมา รัฐบาลต้องใช้งบประมาณจำนวนมากในการชำระหนี้และดูแลสวัสดิการสังคม ส่งผลให้มีข้อจำกัด

ในการลงทุนเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ รัฐวิสาหกิจหลายแห่งของประเทศยังประสบปัญหาทางการเงินและต้องพึ่งพาการสนับสนุนจากภาครัฐ ทำให้ภาระทางการคลังของรัฐบาลเพิ่มสูงขึ้นอีกด้วย

การเจรจาระหว่างตุนิเซียกับ IMF จึงมีเป้าหมายสำคัญในการสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักลงทุนและตลาดการเงินระหว่างประเทศ โดย IMF ได้เสนอให้รัฐบาลตุนิเซียดำเนินมาตรการปฏิรูปทางเศรษฐกิจหลายด้าน โดยเฉพาะการปรับปรุงประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี การควบคุมรายจ่ายภาครัฐ การปฏิรูประบบเงินอุดหนุนพลังงานและสินค้าอุปโภคบริโภค รวมถึงการปรับปรุงการบริหารจัดการรัฐวิสาหกิจให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น มาตรการเหล่านี้มีเป้าหมายเพื่อลดการขาดดุลงบประมาณและสร้างความมั่นคงทางการคลังในระยะยาว

อย่างไรก็ตาม แนวทางการปฏิรูปดังกล่าวยังไม่ได้รับการสนับสนุนมากนัก เนื่องจากหลายมาตรการอาจส่งผลกระทบต่อประชาชน โดยเฉพาะกลุ่มผู้มีรายได้น้อย ตัวอย่างเช่น การลดเงินอุดหนุนด้านพลังงานอาจทำให้ราคาน้ำมัน ค่าไฟฟ้า และค่าขนส่งเพิ่มสูงขึ้น ส่งผลให้ค่าครองชีพของประชาชนสูงขึ้นตามไปด้วย ขณะเดียวกัน การลดการใช้จ่ายของภาครัฐอาจส่งผลกระทบต่อการทำงานของภาครัฐและการให้บริการสาธารณะในบางภาคส่วน ดังนั้น รัฐบาลจึงต้องสร้างสมดุลระหว่างการดำเนินมาตรการปฏิรูปทางเศรษฐกิจกับการรักษาเสถียรภาพทางสังคมและความเป็นอยู่ของประชาชน

อีกหนึ่งปัจจัยที่ IMF ให้ความสำคัญ คือ ความอ่อนไหวของเศรษฐกิจตุนิเซียต่อปัจจัยภายนอก ประเทศยังต้องพึ่งพาการนำเข้าพลังงานเป็นจำนวนมาก ทำให้ต้นทุนทางเศรษฐกิจได้รับผลกระทบโดยตรงเมื่อราคาน้ำมันในตลาดโลกปรับตัวสูงขึ้น นอกจากนี้ เศรษฐกิจของตุนิเซียยังพึ่งพารายได้จากภาคการท่องเที่ยวและการส่งออกสินค้าไปยังยุโรปเป็นสำคัญ หากเศรษฐกิจโลกชะลอตัวหรือเกิดวิกฤตการณ์ทางการเมืองระหว่างประเทศ ก็อาจส่งผลกระทบต่อรายได้ของประเทศอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

แม้ว่าสถานการณ์ทางเศรษฐกิจของตุนิเซียจะยังเต็มไปด้วยความท้าทาย แต่ IMF มองว่าประเทศยังมีศักยภาพในการฟื้นตัว หากสามารถดำเนินการปฏิรูปเชิงโครงสร้างได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตุนิเซียมีจุดแข็งด้านทรัพยากรมนุษย์ ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ซึ่งเชื่อมโยงระหว่างยุโรปและแอฟริกา และโอกาสในการพัฒนาอุตสาหกรรมใหม่ ๆ เช่น พลังงานหมุนเวียน เทคโนโลยีดิจิทัล และการผลิตเพื่อการส่งออก หากรัฐบาลสามารถสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการลงทุนและเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของภาคธุรกิจได้ ก็อาจช่วยดึงดูดเงินลงทุนจากต่างประเทศและกระตุ้นการเติบโตทางเศรษฐกิจในอนาคต

### ข้อสังเกต/ข้อเสนอแนะ

- การเจรจาระหว่างตุนิเซียและ IMF สะท้อนให้เห็นถึงความพยายามของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจเชิงโครงสร้างและสร้างเสถียรภาพทางการคลังของประเทศ แม้มาตรการปฏิรูปที่ IMF เสนออาจก่อให้เกิดความท้าทายในระยะสั้น แต่หากดำเนินการได้อย่างเหมาะสม ก็อาจช่วยวางรากฐานที่แข็งแกร่งสำหรับการเติบโตทางเศรษฐกิจในระยะยาว และเพิ่มความสามารถของตุนิเซียในการรับมือกับความผันผวนของเศรษฐกิจโลกในอนาคต
- สคต. ณ กรุงไคโร มีข้อสังเกตแนวโน้มที่ประเทศในภูมิภาคแอฟริกาหันไปพึ่งพาหรือขอความช่วยเหลือจาก International Monetary Fund มากขึ้นในช่วงหลายปีข้างหน้า เนื่องจากหลายประเทศกำลังเผชิญปัญหาเศรษฐกิจคล้ายคลึงกับตุนิเซีย ทั้งภาระหนี้สาธารณะสูง การขาดดุลงบประมาณ อัตรารายได้ต่ำ และความผันผวนจากปัจจัยภายนอก ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดคือ Egypt ซึ่งได้รับเงินกู้

และโครงการช่วยเหลือจาก IMF หลายครั้งในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา เนื่องจากต้องเผชิญปัญหาค่าเงินอ่อนตัว หนี้ต่างประเทศสูง และแรงกดดันจากเงินเฟ้อ เช่นเดียวกับ Jordan ที่มีความร่วมมือกับ IMF อย่างต่อเนื่องเพื่อรักษาเสถียรภาพทางการคลัง ขณะที่ Morocco ก็ได้ใช้เครื่องมือทางการเงินของ IMF เพื่อสร้างความมั่นใจว่าประเทศจะมีสภาพคล่องเพียงพอรองรับความเสี่ยงจากเศรษฐกิจโลก

- สาเหตุสำคัญที่ทำให้ความต้องการความช่วยเหลือจาก IMF มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น คือหลายประเทศในภูมิภาคนี้พึ่งพาการนำเข้าพลังงานและอาหารจากต่างประเทศ เมื่อเกิดวิกฤตราคาพลังงานหรือความขัดแย้งระหว่างประเทศ ต้นทุนการนำเข้าจะเพิ่มสูงขึ้นทันที นอกจากนี้ การฟื้นตัวของภาคการท่องเที่ยวและการลงทุนหลังวิกฤตโควิด-19 ยังไม่สม่ำเสมอ ทำให้รายได้ของรัฐยังไม่แข็งแกร่งเพียงพอที่จะรองรับภาระหนี้ที่เพิ่มขึ้น
- อย่างไรก็ตาม แนวโน้มการขอความช่วยเหลือจาก IMF ไม่ได้หมายความว่าทุกประเทศกำลังเข้าสู่วิกฤตเศรษฐกิจ แต่สะท้อนว่าหลายรัฐบาลมอง IMF เป็นแหล่งเงินทุนและที่ปรึกษาด้านนโยบายเศรษฐกิจที่ช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักลงทุนระหว่างประเทศ การได้รับการสนับสนุนจาก IMF มักส่งสัญญาณว่าประเทศนั้นกำลังดำเนินการปฏิรูปเศรษฐกิจอย่างจริงจัง ซึ่งอาจช่วยดึงดูดเงินลงทุนจากต่างประเทศและเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินกู้อื่น ๆ
- สำหรับกรณีของตูนิเซีย หากการเจรจากับ IMF ประสบความสำเร็จ ก็อาจกลายเป็นตัวอย่างให้ประเทศอื่นในภูมิภาคที่มีปัญหาคล้ายกันเลือกใช้แนวทางเดียวกัน แต่ในอีกด้านหนึ่ง หลายประเทศก็ยังคงมีความกังวลเกี่ยวกับเงื่อนไขของ IMF เช่น การลดเงินอุดหนุน การปฏิรูปรัฐวิสาหกิจ หรือการควบคุมรายจ่ายภาครัฐ ซึ่งอาจก่อให้เกิดแรงต่อต้านทางสังคมและการเมืองภายในประเทศได้

ที่มา

<https://northafricapost.com/96402-imf-keeps-tunisia-2026-growth-forecast-at-2-1-warns-of-external-shocks.html>

<https://news-tunisia.tunisienumerique.com/imf-maintains-tunisias-economic-growth-forecast-at-2-1-for-2026/>